

20.- Chìa khóa hạnh phúc

Võ Hồng - Chúng tôi có mặt

Chuột này thật mất dạy. Chúng nó sục sạo cả đêm. Rượt nhau chạy có luồng trên đồn đông, trên đồn tây, cắn nhau chí chóe. Rồi lại rúc rích men theo mấy cây cột chạy xuống đất, chạy khắp các xó xỉnh. Đồ có để cho cụ Trâu được ngủ yên. Đang lơ mơ chớp mắt thì có tiếng cắn nhau làm cụ giật mình. Chúng nó còn đuổi nhau chạy cả lên người cụ nữa. Có đứa hốt hoảng cứ nhằm tai cụ mà rúc vào trốn, tưởng như đó là một cái hang. Thật bức bối. Cả ngày làm lụng cực nhọc chỉ mong đêm về nghỉ ngơi, vậy mà cứ bị mất ngủ liên miên. Làm cách nào đây?

Cụ Trâu suy nghĩ những đêm và những đêm. Âm thầm lý luận: Lũ này đang sống đầy đủ, thỏa mãn, bằng lòng nên mới sinh những hiện tượng rừng mờ như vậy. Bây giờ phải làm sao cho chúng mơ ước một cảnh sống khác, làm xáo trộn tâm tư chúng, dẫn vật chúng thường xuyên.

Một buổi chạng vạng tối, cụ gọi bọn Chuột lại gần. Nhập đề bằng một lời khen:

- Các cháu ngoan quá. Cháu nào đứng lên giới thiệu các bạn cho ông được làm quen?

Một chú chuột thanh niên nói liền, không để đợi nài lâu:

- Dạ đây là anh Chuột Vá. Gọi như vậy vì ở trên lưng anh có một miếng vá màu trắng lợt.

Nhiều tiếng cười rúc rích.

- Anh này là anh Bốn Ngón, hồi nhỏ anh bị một khúc gỗ roi dè nát một ngón chân. Anh này là anh Cà Lắm

- Chị này là chị Đương Nhiên, chị ưa dùng chữ "đương nhiên" trong khi nói chuyện. Anh này là anh Ngáo Ngổ, trên đời chẳng biết sợ cái gì. Anh này là anh Triết gia, ưa nói triết lý, anh này là anh hóa Tiễn, mõm dài và nhọn như cái hóa tiễn. Chị này là chị Bông Bụt Trắng vì có lần chị chỉ cái hoa huyệt trắng mà gọi là bông bụt...

Cụ Trâu đưa chân ngăn lại:

- Thôi, bấy nhiêu đó đủ rồi. Lần lần ông sẽ biết tên sau. Cháu nói một lát, ông lộn tùng phèo, quên ráo trọi.

Cả bọn cười rộ, thích thú vì cụ Trâu coi vậy mà vui tính.

- Bây giờ ông hỏi: Các cháu ở đây có thích không?

Nhiều tiếng nói nổi lên rào rào.

- Thích lắm. Thích lắm ạ. Có nhiều món ăn ngon.

- Chiều qua mẹ cháu tha về một miếng thịt nướng thơm điếc mũi.

- Hồi trưa cháu lén ăn cắp được một miếng mỡ của bà chủ nhà. Bà lơ đễnh quên đây.

- Còn cháu, cháu liếm cái lòng trắng trứng gà ở ngoài chuồng gà. Thằng con bà chủ, lượm trứng, nghe bạn kêu, lật đật làm rớt cái trứng xuống đất, bẻ hai.

Cụ Trâu lại đưa chân ngăn.

- Thôi, bấy nhiêu đó tạm đủ. Ông biết là các cháu rất sung sướng đầy đủ ở đây. Bây giờ ông hỏi: Có cháu nào đã đi ra cánh đồng chưa?

Nhiều tiếng cùng hỏi:

- Cánh đồng là cái gì hở ông?

- Đó là nơi có nhiều bông nở. Không phải chỉ có bông huệ và bông bụt. Có nhiều con bướm màu vàng, màu trắng, hoặc lốm đốm đỏ, nâu.

- Bướm là cái gì vậy ông?

- Ồ, "bướm" là... là... là... Thôi, để ông kể cho hết đã. Chúng nó đẹp lắm, bay rập rình trên những đóa hoa. Có nhiều con chim đứng hót, hay hơn tiếng nhạc trong máy truyền hình của ông chủ. Có gió ban mai, có gió ban chiều thổi mát, đưa hương thơm của hoa, mát và thơm hơn ở đây?

- Trời ơi!

- Trời ơi! Thích quá!

Cụ Trâu làm bộ không để ý.

- Có những ruộng lúa mênh mông, lúa ngậm sữa, lúa chín vàng. Có những đồng bắp cũng mênh mông, bắp ngậm sữa, bắp non, bắp già. Lúa và bắp ngậm sữa thì vừa mềm, vừa ngọt, vừa thơm.

Có nhiều tiếng nuốt nước miếng. Một chú chuột không nén nổi, cất tiếng hỏi:

- Ngon hơn lúa và bắp ở đây sao?

- Dĩ nhiên. Dĩ nhiên. Thơm gấp trăm lần. Chưa hết. Có những cây ổi rừng trái chín đầy cành, trái chín rụng xuống đầy đất.

Chuột Ngáo Ngổ thúc vào hông chuột Vá:

- Nếu gặp tao...

Chuột Triết gia:

- Im! Để nghe ông nói.

Cụ Trâu đang hắng:

- Nào phải chỉ có ổi? Có bụi sim chín...

- Chúng cháu chưa biết "sim" là gì.

- Cũng ngọt chứ ổi. Ngọt hơn. Có những bụi chà-là chín từng chùm trái màu đen...

Chuột Bốn Ngón:

- Chà-là là cái gì vậy ông?

- Cũng ngon như sim. Vô mềm hơn. Hột to hơn. Còn nhiều món nữa. Nói không hết. Mà đó mới là chuyện ăn. Còn chuyện "chơi" nữa mới chúa chớ. Tha hồ mà rượt chạy giữa cánh đồng thênh thang. Có ao, có hồ sen, có mương nước.

Thấy có nhiều cậu chuột nhúc nhích tỏ vẻ muốn hỏi. Trâu đưa cao chân trước đập đập xuống, tỏ ý bảo im, nhẫn nại.

- Để ông nói hết. Khoái chí, chạy luôn lên núi gần đó. Núi! Trời ơi, cao chót vót! Đứng ở đó nhìn xuống thấy hết.

Chuột Cà-lăm không nhịn được, "cà" lên một cách nặng nhọc:

- Thấy.. thấy.. thấy cá cái.. cái... cái nhà mình đây?

- Đã nói thấy hết mà còn hỏi. Rộng rãi, khoáng đặng chỗ đâu có tù túng như ở đây? Còn bạn bè thì vô số. Chim bay trên trời và đậu trên cành: quạ, sáo, chèo bẻo, chích chòe, bìm bịp, bói cá, bạc má, ác lả, tu hú, cường, kết, cú, công, cò, cuốc, công cộc, cu, cườm...

Chuột Dương Nhiên nói nhỏ với Chuột Vá:

- Nhiều quá há? Ở đây mình chỉ quen với chim Sẻ.

- Đâu đã hết? Còn thú rừng nữa: hưu, cáo, nhím, heo rừng, thỏ, beo, cọp... Dưới đồng thì có bò, heo, dê, ngựa...

Chuột Bốn ngón rụt rè hỏi:

- Có trâu không, hờ ông?

Câu hỏi bất ngờ làm Trâu bật cười, cười sảng sặc.

- Hẳn nhiên là có. Nếu không thì làm sao mà ông biết?

Sau phần giới thiệu, Trâu trả lời những câu hỏi của bầy Chuột. Giảng thế nào là rừng, là ao bèo, thế nào là bãi cát, thế nào là con suối... thế nào là cây ruộng, là chặt củi, là chèo ghe vãn vãn thật không phải dễ. Trâu không hùng biện, có vốn từ ngữ không giàu, đã vậy còn phải tùy theo cái hiểu biết quá hẹp của bầy Chuột. Dù vậy, khi chia tay, Trâu cũng ngạc nhiên thấy mình không đến nỗi kém thông minh như mình hằng đinh ninh. Và sau bốn, năm ngày thì, dù bản chất khiêm tốn đến mức tự ti, Trâu cũng phải tự khen là mình quả thông minh thật. Vì kẻ sách của mình có kết quả hoàn mỹ.

Những con chuột không còn hào hứng đùa giỡn nữa. Chúng trở nên trầm lặng suy tư. Cả con chuột mang danh Ngáo Ngỗ. Chúng đi lại nhẹ nhàng, ăn uống khoan thai. Con Triết gia thì còn đi quá trốn, nó gân như thần thờ quên ăn, khiến Chuột Mẹ cứ bồn khoăn lo lắng:

- Sao vậy con? Bệnh hả?

Triết gia lắc đầu.

- Hay mày tương tự con nhỏ nào?

Triết gia đỏ khùng:

- Bà này!

Con Bông Bụt Trắng và con Bốn Ngón thường rủ nhau leo lên tận hồ nước, nhìn xa xa rồi thù thi tâm sự. Bông Bụt Trắng:

- Kia chắc là núi.

Bốn ngón:

- Không phải đâu. Ông Trâu nói trên núi có cây mà. Mình thấy phía đó không có cây.

- Nhưng mà có chim bay kia kìa. Ông Trâu nói có chim bay.

- Ờ, vậy là núi rồi.

Thực tế thì không phải núi, mà chỉ là một đàn cò bay ngang qua một đám mây màu xám đậm.

- Mình thích được ở nơi một cánh đồng. - Bông Bụt Trắng mơ màng nói.

- Mình cũng vậy. Mình thích ăn những trái sim và những trái chà-là.

Chuột Đương Nhiên thì cứ cau có hực hực mỗi khi chui vô chui ra cái hang:

- Chật quá. Xoay qua cạ đuôi. Chồm lên đụng đầu. Tối đen như hũ nút.

Chuột cha tức:

- Đã chật hồi giờ. Mới biết đây à? Chịu chật không được thì kiếm chỗ khác rộng mà ở.

- Lẽ đương nhiên là như vậy.

- Tao vác cái hột măng cầu tao ném một cái chết cha mày. Học thói hỗn ở đâu đem về đó?

Chuột vợ vội can:

- Thôi đi ông. Con nó dại.

Trâu nằm lắng nghe, bấm bụng mà cười. Vậy là lũ Chuột nghịch ngợm, xông xáo, ồn ào, bây giờ chuyển sang im lặng, ưu tư, cẩu kính, bực dọc. Để yên cho Cự ngụ, nghỉ thoải mái.

Từ sự thành công bất ngờ đó, Trâu muốn đem thí nghiệm thử nơi lũ chuột Đồng. Lũ này cũng phá phách kinh khủng. Đã ăn hột lúa lại còn ngựa rặng cắn chơi những gié lúa mới làm đồng, những bụi lúa còn ở mã con gái. Lại còn đùa giỡn rượt nhau chạy, thách nhau nhảy cao, nhảy xa, bày trò chơi đủ loại... khiến ruộng lúa rồi tung góc này, bị cắn nát góc kia. Thu hoạch sút kém, khẩu phần của Trâu bị giảm đi. Nay thí nghiệm mà thành công thì... (Trâu bí, không biết dùng chữ gì ở đây để diễn ý cho hay).

Một buổi trưa cày xong, Trâu nằm nghỉ ở góc bờ ruộng dưới bóng một cây mù-u. Thấy đó đây im lặng, mấy con chuột thập thò nơi cửa hang. Trâu cất lời:

- Ra đây chơi, các bạn nhỏ! Mình là bà con với nhau mà. Thấy không? Thân mình cũng màu đen mốc như các bạn. Bữa nào mình thuê ai cưa phăng cặp sừng là mình giống y các bạn.

Một chú Chuột Còi bò lại gần:

- Ông to như hòn núi mà nói giống Chuột.

Trâu cười, chỉ một chú Chuột Phệ đang mon men bò tới:

- Hồi nhỏ mình cũng chỉ mập như bạn kia thôi. Càng lớn mình càng to, cuối cùng mình to

như thế này. Ôm cùi như bạn, chắc bị cam tích đó.

Nghe giọng nói vui vẻ hòa nhã của Trâu, nhiều chuột khác tụ hội bao quanh. Một Chuột Bé lắt nhắt hỏi:

- Sao cháu chỉ thấy ông ban ngày? Còn buổi tối ông ở đâu?

- Buổi tối mình về chuồng ở dưới xóm.

Một chú Chuột thọt chân:

- Chuồng là cái gì, ông?

- Nó là một cái nhà..., không, là một cái gì gì.. mà nằm trong đó khỏi bị mưa ướt.

Một cô Chuột xinh xắn tròn xoe mắt:

- Khỏi bị mưa ướt! Sung sướng quá! Ô của cháu cứ bị mưa xối xuống ào ào. Lạnh run.

- Mình biết. Đến mùa lụt nước tràn mênh mông, có khi bị chết đuối. Chớ ở chỗ mình thì cho lụt thả cửa, chuồng mình ở trên cao.

Chuột Còm:

- Mà ở chỗ ông có Chuột như cháu không?

Trâu cười ngon lành:

- À quên. Quên nói. Chỗ mình ở cũng có chuột như ở đây. Có điều sung sướng hơn. Khỏi bị mưa, khỏi bị nước lụt.

Những con mắt mơ màng. Chuột Phệ rụt rè hỏi:

- Chuột ở... đó có lúa để ăn không?

Trâu lại cười ngất:

- Trời ơi, lúa mà sá gì? Chúng nó ăn thịt nướng, mỡ heo, pa-tê, xúc-xích, bánh ngọt, bánh kem, trái nho trái táo.

- Mấy món đó ... ngon lắm hả?

- Khỏi phải nói, ăn một miếng rồi chết, cũng ăn.

Những con mắt nhìn xuống đất.

- Chưa hết. Tối tối nằm ở kẹt trần nhà, dòm xuống coi truyền hình. À cái "truyền hình" thì mình chịu không biết giảng làm sao cho các bạn hiểu. Nó đẹp quá sức, hay quá cỡ. Có nhạc độc tấu, hoà tấu, đơn ca, đồng ca...

Bầy chuột cần môi suy nghĩ.

Vừa lúc đó ông nhà nông đi lại, ra lệnh bằng mấy tiếng "nha... nha", ngụ ý dậy đi! Lo cày buổi chiều. Bầy chuột nhanh nhẹn rút vào ổ.

Những hôm sau, các cô Chuột cứ đợi Trâu lại gần nằm nghỉ là lân la hỏi chuyện. Toàn

những chuyện sung sướng ở cái nơi thần tiên mà lát chiều Trâu sẽ về. Có hôm Chuột Còi hỏi:

- Ở cái nơi của ông chắc không có chuột nào còi như cháu.

Trâu gật gật đầu, vẻ ân cần thương xót:

- Đúng vậy, ăn sang quá thì chỉ sợ mập chớ không còi nổi.

Có hôm chuột Phệ hỏi:

- Nơi lũ nó có ăn trái sim và chà là không ông ?

- Vô khối. Nhưng lũ nó đâu có thèm ăn. Đã nói lũ nó ăn toàn táo toàn nho.

Có một hôm cô Chuột nhỏ xinh xắn hỏi:

- Tôi tôi lũ nó có ra ngoài hóng mát không ông?

Trâu ngắt lời:

- Luôn luôn mát có sẵn ở cái quạt máy thì làm gì mà phải hóng? Còn các bạn mê hóng mát coi chừng có bữa Cú mèo nó đi qua nó xót.

Cô Chuột nhỏ le lưỡi.

Ngày qua ngày, nọc độc ngấm ngấm cắn rủa tâm hồn của lũ Chuột. Một hôm nằm nghỉ, Trâu nghe văng vẳng ở một cái hang gần đó:

- Sao mày không ăn? Miếng ồi thơm lừng.

- Cứ ăn ồi hoài! Mẹ không kiếm cho con một miếng thịt nướng.

- Thịt nướng là cái gì? Ở đâu? Mẹ đâu hề biết "trái thịt nướng"?

Trâu cười sằng sặc.

Một buổi chiều mát trời, Trâu gọi thẳng Trâu Nghé lại gần, chậm chậm nói:

- Này con, muốn có Hạnh Phúc ở đời, phải biết hạn chế sự ham muốn. Khi không có cái mình thích, hãy thích cái mình có.